

Kommunstyrelsen
Handläggare: Ann-Charlotte Wiktorsson

Årsredovisning 2018

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna årsredovisningen för Lidköpings kommun 2018 i sin helhet.

Sammanfattning

Årets resultat uppgår till 91,3 mnkr att jämföra med budgeterat resultat på 22,9 mnkr. Positiva avvikelser finns inom nämndernas samlade utfall, skatter och generella statsbidrag samt finansnetto.

Värdet på kommunens kapitalförvaltning har minskat med 61 mnkr under året och uppgår till 2 432 mnkr per 2018-12-31. Inga uttag har gjorts under året. Nämnderna genererade ett överskott om 16,4 mnkr.

Lidköpings kommuns samlade investeringsvolym blev 531 mnkr inklusive exploatering vilket var lägre än föregående år (541 mnkr). De långfristiga skulderna ökade med 205 mnkr under året till 2 990 mnkr och skuldsättningsgraden likaså från 55,6 procent till 57,2 procent. Kommunens andel av internbankens lån uppgår till 44 %.

Koncernens resultat uppgick till 142,7 mnkr. Samtliga bolag redovisar ett positivt resultat. Tre av fyra bolag uppfyller det långsiktiga soliditetsmålet på 15 % och ett bolag har ökat sin soliditet och närmar sig målet.

Sammantaget innehåller styrkortet 50 indikatorer med målvärde för 2018, varav 9 är direkt kopplade till de tre målbilderna för Lidköping 2030. Av dessa 50 indikatorer har det varit möjligt att rapportera ett utfall för 44 st det vill säga 88 procent. Sammantaget bedöms 17 indikatorer uppnå målvärdet, 17 indikatorer bedöms delvis uppnå målvärdet och 10 indikatorer bedöms inte uppnå målvärdet.

Ärendebeskrivning

Årets resultat

Årets resultat uppgår till +91,3 mnkr att jämföra med budgeterat resultat på +22,9 mnkr. Skatteintäkterna och den kommunalekonomiska utjämningen översteg budget med 12,6

mnr. Finansnettot var 32,4 mnr högre än budgeterat. Den främsta orsaken till denna avvikelse är att två omplaceringar gjorts under året för att minska kommunens risknivå. Detta har medfört realiserade värdeökningar på 21,7 mnr utöver budgeterade 65,1 mnr.

Nämnderna redovisar ett överskott på 16,4 mnr. Större överskott återfinns inom samhällsbyggnadsnämnden (+13,2 mnr), utbildningsnämnden (+13,6 mnr), barn- och skolnämnden (+5,9 mnr) samt kommunstyrelsens verksamheter (+4,6 mnr) och intern service (+2,3 mnr). Social- och arbetsmarknadsnämnden har fortsatt arbetet med att anpassa verksamheten men uppvisar för 2018 ett underskott på 24,7 mnr. Övriga nämnder har mindre avvikelser mot budget.

Kommunstyrelsen visar ett överskott på 4,6 mnr. En indexuppräknning på de avsättningar som gjorts för infrastrukturutbyggnaden av E20 och väg 44:a har belastat kommunstyrelsen med 7 mnr. Det har också gjorts en avsättning för gång och cykelväg till Vinninga på 4 mnr. En direktavskrivning av projekteringskostnader avseende Hamnstaden på 2,6 mnr har även belastat resultatet. Debiteringen från Teknisk service för del av bredbandsutbyggnad samt för del av kapitalkostnader gällande flytt av avloppsreningsverket blev lägre än beräknat, ca 1,4 mnr tillsammans. Budget för uppbyggnad av Larmtjänst har förskjutits i tid vilket ger ett överskott på 1,3 mnr som kommer behövas 2019 istället. Avsatta medel för lönepotten gav ett överskott på 1,3 mnr efter genomförd lönerrevision.

Vård och omsorgsnämnden visade vid delårsuppföljningen en prognos på -10 mnr för helåret. I budget för 2018 fanns planerade resultatförbättringar för att nå balans utöver dessa vidtogs ytterligare åtgärder. I budgeten fanns vidare utökningar enligt plan med 5,5 mnr vilka inte genomfördes under 2018. En bättre personallogistik under sommaren gav resultat. Andra större åtgärder var färre platser för äldre, uthyrning av tomma lokaler och personalförändringar på några enheter. De åtgärder som vidtagits har inte hunnit ge tillräcklig effekt för att hämta in hela underskottet för året och resultatet landar på -0,9 mnr.

Social- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett underskott på 24,7 mnr varav 0,8 mnr täcks av resultatöverförda medel avseende integration. Vid årets början bedömdes underskottet mot tilldelad ram uppgå till 18,9 mnr. Ökade kostnader inom individ och familj på grund av svårigheter att rekrytera interna familjehem och att placeringar av barn- och unga blivit längre samt att några kostnadskrävande placeringar gjorts har enbart till del kunnat vägas upp av lägre kostnader för vuxna och vakanser bland personalen vilket har medfört 8,7 mnr i högre kostnader. Övriga enheter visar ett sammanlagt resultat på 2,3 mnr, till stor del beroende på vakanta tjänster.

Barn- och skolnämnden redovisar ett överskott mot budget på 5,9 mnr. Efter att prognosen i delår 2 visade mot ett underskott vidtogs åtgärder för att nå en budget i balans. Åtgärderna har gett önskad effekt. Fördelat på verksamheter kan konstateras att de stora avvikelserna ligger på grundskola inklusive förskoleklass. När det gäller förskola så uppvisar enheterna minussiffror, men detta vägs upp av överskott på kontot för förskolelokaler.

Utbildningsnämnden redovisade redan i delår 2 ett överskott mot budget på 7,3 mnr. Resultatet förbättrades ytterligare under slutet av året och är för 2018 +13,5 mnr. Intäkterna för förvaltningen överträffade budget med 24 mnr, medan kostnaderna enbart ökade med 10 mnr. Statsbidraget för etablerare har legat på en fortsatt hög nivå fast en

avmattning var förväntad samt bidrag för yrkesvuxenutbildningar blev högre än budgeterat. För gymnasieverksamheten blev statsbidragen från Migrationsverket 3 mkr högre än budgeterat, varav 1 mkr avsåg ersättning för extraordinära kostnader från 2016 och 2017 som var oväntad. Undervisningskostnaderna för introduktionsprogrammen blev lägre med 2 mkr. För vuxenutbildningen blev överskottet 4 mnkr och för att möta kraven på utbildningsplikt för nyanlända har del av statsbidrag förts över till 2019.

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett överskott inom exploateringsverksamheten med 11,4 mnkr med anledning av försäljning av tomtmark för såväl bostäder som verksamhet. Nämnden i övrigt redovisar 1,8 mnkr i överskott varav 1,1 mnkr avser kostnader för bostadsanpassning.

Intern Service redovisar ett överskott mot budget med 2,3 mnkr. Överskottet grundar sig på senarelagda kostnader inom Fastighet och inom Kost har en förändrad process för beställning och fakturering av livsmedelskostnader till följd av nytt beställningssystem påverkat resultatet.

Sammantaget gör Teknisk Service ett överskott på 2,3 miljoner kronor 2018, varav 2,2 mnkr avser Lidköping Elnät till följd lägre regionnätavgifter än budgeterat och en ökad mängd abonnenter bland annat till följd av övertagande av Vinninga nätområde. Vatten och avlopp redovisar ett nollutfall där enheten gör en avsättning av medel till en fond för framtida nyinvesteringar med 3,6 miljoner kronor.

Koncernens resultat uppgick till 142,7 mnkr. Samtliga bolag redovisar ett positivt resultat. Tre av fyra bolag uppfyller det långsiktiga soliditetsmålet på 15 %, och ett bolag har ökat sin soliditet och närmar sig målet.

Balanskravsresultat

I kommunallagen finns ett regelverk kring det så kallade balanskravet. Detta innebär att kommunens redovisade resultat justeras med poster som inte hör till den normala verksamheten, exempelvis reavinster/förluster på finansiella tillgångar eller anläggningstillgångar.

Balanskravsresultatet för 2018 är positivt och uppgår till 4,5 mnkr. I och med att kommunfullmäktige beslutade att inte återställa föregående års underskott enligt balanskravet på -4,7 mnkr består balanskravsresultatet enbart av utfall 2018. Verksamhetens resultat före finansnetto uppgick till -0,8 mnkr. Den positiva effekten från finansnettot rensat för de intäkter som enligt definitionen av balanskravet inte får räknas in innebär att balanskravsresultatet blir positivt.

Investeringar

Utfallet för 2018 ligger på 513 mnkr, lägre än föregående år på 541 mnkr, men avsevärt högre än vad som tidigare varit normalt. Trots den höga volymen har enbart 52 % av budgeterade medel (ombudgeterade medel från föregående år och nya medel för 2018) utnyttjats. Lägre utfall än budgeterat för investeringar i fastigheter, Hamnstaden, förråd inom Kultur & Fritid kan nämnas inom skattefinansierad verksamhet. För skattefinansierad verksamhet är det förseningen av avloppsreningsverket, beslut om nytt insamlingssystem för renhållningen och för elnät mottagningsstation Kartåsen som medfört lägre utfall än budgeterat för 2018.

Kapitalförvaltning

Fondplaceringarna har avkastat -2,4 % under året och det samlade marknadsvärdet uppgick vid årsskiftet till 2 431 mnkr, vilket innebär en minskning med 61 mnkr. Inga uttag har gjorts.

Det regelverk som gäller till och med 2018 innebär att enbart realiserade vinster och förluster påverkar resultatet så länge som tillgångarna har ett värde som överstiger anskaffningsvärdet på tillgången. Under året har två omplaceringar gjorts för att minska kommunens risknivå. Den ekonomiska effekten syns i resultatet som finansiella intäkter där realisationsvinsterna överstiger budget med 21,7 mnkr.

1 januari 2019 gäller en ny lag för kommunal bokföring och redovisning som innebär att värderingen av finansiella instrument ändras. I den nya lagen anges att värderingen ska göras enligt marknadsvärdet (verkligt värde). Det får till konsekvens att även orealiserade värdeförändringar kommer att påverka resultatet. Detta gäller oavsett om det är ett högre värde eller ett lägre värde.

Skuldförvaltning

Kommunens upplåning i internbanken har ökat med 205 mnkr under året till 2 990 mnkr och skuldsättningsgraden likaså från 55,6 procent till 57,2 procent. Kapitalbindningstiden liksom räntebindningstiden har under året ökat något. Genomsnittlig ränta har även den ökat något för att vid utgången av året ligga på 0,52 %.

Sammanfattande analys

Lidköpings kommun befinner sig i ett expansivt skede. Kommunen växer med fler invånare som innebär ett ökat behov av kommunal service. Samtidigt genomförs historiskt stora investeringar vilka kommer att innebära ökade driftkostnader och kostnader för de lån som nu tas upp för att finansiera investeringarna.

Resultaten har varierat över tid dels för att finansnettot svängt kraftigt mellan åren, och dels för att enskilda år påverkats av stora avsättningar för medfinansiering av infrastruktur. Tittar man i stället på det underliggande strukturella resultatet finns en tydlig riktning mot en nivå som motsvarar skatter och statsbidrag. Trenden är positiv, men resultatet är fortfarande lågt i förhållande till de utmaningar kommunen står inför. Marginalen mellan verksamhetens nettokostnader och skatteintäkterna är på en nivå som ger begränsade möjligheter att möta ökade kostnader eller öka självfinansieringsgraden för investeringar.

Den finansiella utmaningen framöver ligger i att inrymma de ökade kostnader för drift och räntor som utmanande investeringsplaner medför och samtidigt möta ökade kostnader till följd av den demografiska utvecklingen. Den extrema räntenivå som råder innebär att räntekostnaderna är låga men kan förväntas stiga framöver.

Det som framför allt blir avgörande för att den ekonomiska situationen ska förbli hållbar är kontroll över kostnadsutvecklingen och möjligheten att bedriva effektiv verksamhet. Framför allt den höga investeringsnivån behöver följas noggrant i och med att konsekvenserna kommer att påverka den kommunala ekonomin lång tid framöver.

Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort

Visionen är utgångspunkten i styrmodellen och organisationens drivkraft. Det finns tre kommunövergripande målbilder för Lidköping 2030. Tre strategier beskriver på vilket sätt kommunen ska närma sig vision och mål. Under respektive strategi syns bland annat följande resultat och utveckling:

Strategi Kund/brukaren i fokus

Kommunen kan erbjuda god tillgänglighet via telefon bland annat tack vare Kontaktcenter.

Strategi: Lokal utveckling i ett globalt perspektiv

Kommunens övergripande mål kring klimatpåverkan bedöms inte nås till 2020.

Samhället i geografiska Lidköping minskar inte utsläppen i den hastigheten som skulle behövas för att nå det övergripande målet 2020.

Kommunen hamnade på plats 23 i årets miljöranking vilket är en förbättring med 15 placeringar jämfört med föregående år.

Det finns en indikation på att antalet sjukfall börjat öka. Det är dock svårt att veta om det är en tillfällig uppgång eller inledningen på en längre uppgångsperiod.

Ungdomsarbetslösheten har en positiv utveckling och når målvärdet.

Andelen med eftergymnasial utbildning ökar.

Andelen som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter avslutad gymnasieutbildning ökar.

Antalet nya företag per 1000 invånare har förbättrats jämfört med föregående år.

Näringslivsklimatet (Insikt) når målvärdet

Lidköping är långt från målvärdet i rankingen av företagsklimatet.

Kommunen är långt ifrån att nå målvärdet i rankingen av Sveriges friluftskommun.

Strategi: En organisation i framkant

Under 2018 har bra arbete skett med miljömärkta livsmedel, solceller, gatubelysning och energioptimering i byggnader.

Övergång till förnybar diesel har gett stort genomslag med en reducering på cirka 70 procent men nu har trenden tyvärr vänt med högre användning av fossila bränslen och det ser inte ut att målet med noll utsläpp från fossila bränslen år 2020 kommer nås.

Sjukfrånvaron och andelen tillsvidareanställda når målvärdet men varierar för olika förvaltningar.

Medarbetarundersökningar visar att medarbetarensamagent försämras.

Budgetföljsamheten når målvärdet.

Närvaron inom grundskolan och gymnasieskolan når inte målvärdet.

Fler skolor än tidigare år som har ett lägre resultat på de nationella proven i åk 3.

Färre elever i åk 9 når målen i alla ämnen.

Sammantaget innehåller styrkortet 50 indikatorer med målvärde för 2018, varav 9 är direkt kopplade till de tre målbilderna för Lidköping 2030. Av dessa 50 indikatorer har det varit möjligt att rapportera ett utfall för 44 st det vill säga 88 procent. Sammantaget bedöms 17 indikatorer uppnå målvärdet, 17 indikatorer bedöms delvis uppnå målvärdet och 10 indikatorer bedöms inte uppnå målvärdet.

Beslutet ska skickas till

Kommundirektör Jan Fransson

Samtliga nämnder

Ekonomichef Helena Ljunggren

Ekonom Ann-Charlotte Wiktorsson

Ekonom Mona Gustavsson

Ekonom Christina Bridholm

Personalchef Karolina Nilsson Kjäll

Utvecklingsledare Anna Sofia Johansson

Utvecklings- och kommunikationschef Elin Liljebäck Nilsson